

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Sede Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tas-26 ta' Marzu, 2025

Appell Inferjuri Numru 69/2024 LM

Ġemma Vella (K.I. Nru. 0626746(M))
(‘l-appellata’)

vs.

MeDirect Bank (Malta) p.l.c. (Reg. Nru. C 34125)
(‘l-appellanta’)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dawn huma żewġ appelli, wieħed prinċipali magħmul mis-soċjetà intimata **MeDirect Bank (Malta) p.l.c. (C 34125)** [minn issa ‘l quddiem ‘is-soċjetà intimata’], u l-ieħor incidental magħmul mir-rikorrenti **Ġemma Vella (K.I. numru 0626746(M))** [minn issa ‘l quddiem ‘ir-rikorrenti’], mid-deċiżjoni tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa ‘l quddiem ‘l-Arbitru’] mogħtija fit-18

ta' Lulju, 2024, [minn issa 'l quddiem 'id-deċiżjoni appellata'], li permezz tagħha ddeċieda l-ilment tar-rikorrenti kif ġej:

"Deċiżjoni

Għar-raġunijiet spjegati hawn fuq, u skont kif konxjenzjożament l-Arbitru jhoss doveruż jiddeċiedi b'ekwità, raġonevolezza u ġustizzja, l-Arbitru jiddeċiedi li l-Bank ma mexiex skont ir-regolamenti ta' investimenti u l-Code of Conduct maħruġ mill-MFSA f'kull wieħed mit-tlett investimenti li għamel kif deskritti f'dan l-Ilment.

L-Arbitru jhoss li fit-tliet każi, l-investimenti li saru la kienu Appropriate u wisq anqas Suitable għall-Ilmentatriċi li qatt qabel ma kellha investimenti u kellha biss fixed deposits.

Il-fatt li fuq l-ewwel żewġ investimenti sar qliġh ma jibdel xejn minn dan, u l-argument li bl-esperjenza tal-ewwel żewġ investimenti l-Ilmentatriċi kienet tiflaħ għar-riskju tat-tielet investiment sugġett ta' dan l-Ilment, l-Arbitru jiċhdu u jwarrbu.

L-Arbitru wkoll iwarrab l-argument li t-telf ġabitu b'idejha l-Ilmentatriċi meta bieġhet l-investimenti fi żmien ħazin kontra l-parir tal-Bank. Jekk xejn, l-imġiba tal-Ilmentatriċi turi li fil-fatt hija ma kellhiex ir-risk appetite li d-dokumenti/ kwestjonarji juru li kellha u jsostnu l-argument li l-Ilmentatriċi ma kienet qed tifhem xejn minn dak li ffirmat għalih.

Għalhekk l-Arbitru jrid jieħu in konsiderazzjoni mhux biss it-telf li sar mit-tielet investiment iżda wkoll il-qliġh li sar mill-ewwel żewġ investimenti għax ma jkunx sew li l-klijenta tgawdi fejn imur sew u titfa' l-ħtija fuq il-Provditur tas-Servizz fejn imur ħazin. Fl-opinjoni tal-Arbitru, l-ebda wieħed mit-tlett investimenti ma sar skont ir-regolamenti u, qliġh jew telf, irid jieħu konsiderazzjoni ta' kollox.

Għalhekk, skont Artiklu 26(3)(ċ)(iv) tal-KAP. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Arbitru jordna lill-Provditur tas-Servizz iħallas kumpens lill-Ilmentatriċi ta' €15,264.31 (fn. 49: Kalkolat investiment ta' €50,250 + €30,000 tat-tieni investiment tnaqqas qliġh irtirat ta' €3,355.13 u €61,630.56 likwidazzjoni tat-tielet investiment (p. 46-53)) (ħmistax-il elf, mitejn u erbgħa w sittin ewro punt tlieta wieħed) bl-imgħax ta' 4.25% fis-sena (fn. 50: Ekwivalenti għall-'Main Refinancing Operations (MRO) interest rate' kurrenti stabbilita mill-Bank Ċentrali Ewropew) mid-data tad-deċiżjoni sad-data tal-ħlas effettiv. (fn. 51: Fil-każ li din id-deċiżjoni tiġi appellata, u tali deċiżjoni tkun ikkonfermata fl-appell, l-imgħax pagabbli jiġi kkalkulat mid-data tad-deċiżjoni tal-Arbitru)

Ma' dan irid jithallas ukoll imghax b'rata li l-Bank kien qed iħallas fuq depożitu fiss ta' sena matul iż-żmien rilevanti fuq il-kapital ta' €50,250 (l-ewwel investment) u €30,000 (it-tieni investment) mid-data ta' meta sar l-investment sa ma ngjibed f'Ottubru 2023. Dan sabiex l-Ilmentatriċi tiġi mpoġġija fil-pożizzjoni li kellha tkun kieku l-investment ma sarx.

L-ispejjeż ikunu a karigu tal-Provditur tas-Servizz".

Fatti

2. Il-fatti tal-każ odjern jirrigwardaw erba' investimenti rispettivi fit-*T Rowe Global Focused Growth Equity Fund, Robeco Global Consumer Trends, Comgest Growth Europe Smaller Companies* u *Baillie Gifford Pan European Fund*, u liema investimenti r-rikorrenti kienet għamlet permezz tas-soċjetà intimata fuq parir tagħha stess f'Jannar 2021 fis-somma komplessiva ta' tnejn u tmenin elf (€82,000). Wara xi żmien f'Settembru, 2023, hija kienet marret flimkien ma' żewġha George Vella, fl-uffiċini tas-soċjetà appellanta fejn ingħatat, fuq talba ta' żewġha stess, *Statement of Investment Account Valuation* datata 29 ta' Settembru, 2023. Żewġha dakinhar osserva li hija kienet sofriet telf ta' ħmistax-il elf tmien mija tmienja u disgħin Euro u sitta u sittin ċenteżmu (€15,898.66) fl-investimenti tagħha, u meta fil-25 ta' Ottubru, 2023, huma reġġu żaru l-uffiċini tas-soċjetà appellanta, skoprew li t-telf kien żdied għal aktar minn għoxrin elf Euro (€20,000) mingħajr ma kien hemm dħul. Ir-rikorrenti fuq parir ta' żewġha tat struzzjonijiet sabiex l-investimenti tagħha jinbiegħu, u bħala rikavat mill-bejgħ tal-investimenti tagħha, ir-rikorrenti rċeviet is-somma ta' wieħed u sittin elf sitt mija u tletin Euro (€61,630.00), u b'hekk it-telf tagħha ġie stabbilit fis-somma ta' għoxrin elf tliet mija tmienja u sebgħin Euro (€20,378.00).

Mertu

3. Ir-rikorrenti pprezentat ilment quddiem l-Arbitru fid-9 ta' Jannar, 2024, fejn filwaqt li fissret il-fatti tal-każ tagħha, hija talbet lill-imsemmi Arbitru sabiex:

- “1. Jiddikjara li l-ilment sottomess minn Gemma Vella kontra s-soċjetà konvenuta, l-ME Direct Bank (Malta) Plc, jikkostitwixxi każ fejn din tal-aħħar ma mxietx fl-aħjar interess tal-klijent tagħha, Gemma Vella, kif ukoll naqset mill-obbligi fiduċjarji tagħha fil-konfront tal-istess klijenta, inkluż l-obbligi naxxenti minn Artikoli 1124A u 1124B tal-Kodiċi Ċivili.*
- 2. Jiddikjara li l-istess komportament tas-soċjetà konvenuta u l-pariri tiegħu biex il-klijenta tiegħu tinvesti f'erba' equity funds fl-20 ta' Jannar 2021 għal valur ta' €82,000 jikkostitwixxi negligenza kontrattwali u investment misselling u dan peress illi dawn l-investimenti ma setgħux jiġu kkunsidrati bħala li huma idonji u addattati (“suitable”) għall-investitriċi ai termini tar-reġim regolatorju applikabbli peress:*
 - li mhumiex konsistenti u kompatibbli maċ-ċirkostanzi personali, lanqas ma' l-objettivi finanzjarji u lanqas mal-attitudni ta' riskju tal-Ilmentatriċi, filwaqt li kien imur lil hinn mit-telf li kienet tiflaħ issofri jew il-loss absorption capacity tagħha;*
 - l-investimenti rakkomandati ma kienux in linja mat-tagħrif fl-investment u l-esperjenza fl-investimenti tal-Ilmentatriċi, u allura l-ilmentatriċi ma setgħetx tkun f'pożizzjoni li tifhem u tapprezza r-riskji involuti fl-investment rakkomandat, u b'dana kollu jirriżulta li ma setgħetx tieħu deċiżjoni infurmata meta intalbet tikkonferma o meno l-investment sugġerit;*
 - li dan kollu japplika iżjed u iżjed meta l-Ilmentatriċi tikkostitwixxi klijenta vulnerabbli li qatt ma kienet ħadet deċiżjonijiet simili u li l-kapaċitajiet intellettuali u akkademiċi tagħha kienu tali li qatt ma setgħet tifhem ir-riskji involuti u tieħu deċiżjoni informata.*
- 3. Jiddikjara u jiddeċiedi li b'riżultat tal-aġir u tan-nuqqasijiet attribwibbli lis-soċjetà konvenuta, l-Ilmentatriċi sofriet danni konsistenti f'telf kapitali ta' €20,378 u telf ta' dħul, u li għalhekk is-soċjetà konvenuta tiġi ordnata li tikkompensa lill-ilmentatriċi għat-telf kapitali realizzati ta' €20,378 u telf ta' dħul, u li għalhekk is-soċjetà konvenuta tiġi ordnata li tikkompensa lill-ilmentatriċi għat-telf kapitali realizzati ta' €20,378,*

flimkien mal-ispejjeż u imgħax sal-pagament effettiv.”

4. Is-soċjetà intimata wiegħbet fid-29 ta' Jannar, 2024, fejn sostniet li l-ilment tar-rikorrenti kien għal kollox infondat fil-fatt u fid-dritt, u għalhekk kellu jiġi miċħud bl-ispejjeż kontriha.

Id-Deciżjoni Appellata

5. L-Arbitru ddecieda li jilqa' l-ilment tar-rikorrenti wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

“Analizi u konsiderazzjonijiet

L-Arbitru għandu qudiemu żewġ verżjonijiet għal kollox kuntrastanti u biex jasal għal deciżjoni ekwa, ġusta u raġonevoli kif huwa doveruż skont Art. 19(3)(b) ta' KAP. 555 jeħtieġ jara liema verżjoni hija l-aktar kredibbli.

Fuq naħa waħda hemm l-Ilmentatriċi li tgħid li hi qatt ma fehmet fiex kienu qed jinvestulha flusha u li dejjem iffirmit kif talbuha u qatt ma irrispondiet kif hemm indikat fid-diversi kwestjonarji li ppreżentaw biex jiġġustifikaw ruħhom li qdew d-doveri regolatorji tagħhom dwar bejgħ ta' investimenti lill-klijenti retail b'mod prudenti u dejjem fl-aħjar interess tal-klijent.

Min-naħa l-oħra, hemm il-Bank li jsostni li mexa skont ir-regolamenti, li l-kwestjonarji li fuqhom ġew ibbażati l-Appropriateness Test u Suitability Reports fedelment jirriflettu l-informazzjoni li tat l-Ilmentatriċi li kienet dejjem mgħejjuna minn żewġha, u li l-Bank mhux responsabbli għat-telf li ġarrbet għax dan sar meta l-Ilmentatriċi iddecidiet li tillikwida l-investimenti kontra l-parir tal-Bank u, li kieku l-Ilmentatriċi ħadet il-parir tal-Bank, kieku ħafna minn dan it-telf kien ikun diġà rkuprat għax il-valur tal-investimenti rpilja. (fn. 35: P.135)

L-Arbitru jrid jgħaddi ġudizzju liema waħda minn dawn il-pożizzjonijiet estremi hija kredibbli biex jasal għal ġudizzju ġust, ekwu u raġonevoli.

Għalhekk l-Arbitru ser jeżamina bir-reqqa kull wieħed mit-tlett investimenti li saru.

L-ewwel investment

Dan sar fuq bażi ta' Execution Only wara li sar Appropriateness Test. Billi dan l-investment sar fid-9 ta' Diċembru 2017, dak iż-żmien kienu japplikaw l-Investment Services Rules maħruġa mill-MFSA taħt id-direttiva tal-EU magħrufa bħala MiFID.

Standard Licence Condition (SLC) 2.21 tal-Investment Services Rules li kienu in vigore dak iż-żmien jgħid:

'When assessing whether an Investment Service, other than investment advice or portfolio management, is appropriate for a client, the Licence Holder shall be required to determine whether that client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in relation to the product or Investment Service offered or demanded. For these purposes, a Licence Holder shall be entitled to assume that a Professional Client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in relation to those particular Investment Services or transactions, or types of transaction or product, for which the client is classified as a Professional Client.'

Ma hemm l-ebda dubju li l-Ilmentatriċi ma kinetx Professional Client. Għalhekk suppost li l-kwestjonarju li mtela kellu juri li l-Ilmentatriċi kienet tifhem sew il-prodotti li kienet ser tinvesti fihom, għalkemm ma kienx hemm obbligu li l-Bank jara jekk dawn il-prodotti kinux addattati (suitable) għall-pożizzjoni tagħha la ma kienx qed jagħti parir dwar l-investment.

L-Arbitru jhoss li qajla jista' jitwemmen li persuna bħall-Ilmentatriċi, li ma tafx bl-Ingliż, bla skola, bla esperjenza ta' xejn fl-investimenti, setgħet tat it-twegibiet kif jidher fl-Appropriateness Test. (fn. 36: P.19) Il-fatt li minkejja li r-rizultat tal-kwestjonarju, irrispettivament jekk imtelix b'mod ġenwin jew le, xorta indika 'fail' (fn. 37: P.22) suppost kellu jwaqqaf il-proċess tal-investment.

Il-formola tal-Appropriateness Test stess tgħid:

"if the applicant fails this Appropriateness Test and wishes to invest in the Securities notwithstanding, then the Authorised Financial Intermediary must provide to the applicant a risk warning in the form appended (which says) In providing our services to you, we are required to obtain information from you in order to assess whether given a product or service is appropriate for you. On the basis of the information provided, we feel that you do not have the necessary knowledge and experience to understand the risks involved in these investments and therefore these investments may not be appropriate for you. By signing the below and proceeding with the Order you should note that you may be exposing yourself to risks (which may be significant) and that you may not be able to properly assess or mitigate." (fn. 38: P. 22 – 23)

L-Arbitru ma jifhimx kif persuna bla esperjenza ta' xejn fl-investimenti setgħet tiġi kkunsidrata li kienet qed tifhem x'inhom tiffirma. L-Arbitru aktar jara probabilità li, fil-fatt, dan id-dokument tal-Appropriateness Test (u d-disclaimer li tibqa' tmexxi bl-investment avolja wehlet mill-Appropriateness Test) ġie mpitter biex il-Bank ikun jista' jiskolpa ruħu fuq il-bażi ta' dokument iffirmit f'każ li l-affarijiet imorru mhux kif mixtieq. Il-fatt li dawn l-investimenti meta ssarrfu fl-2021 hallew qligħ, ma jibdix il-fatt li dan l-investment ma kienx addattat għall-Ilmentatriċi u qatt ma messu inbiegħ lilha.

Fil-kwestjonarju tal-Appropriateness Test, l-Ilmentatriċi ġiet kategorizzata bħala li għandha professjoni ta' Managerial level. (fn. 39: P. 19) Dan peress li kienet direttur fuq il-kumpannija tar-raġel u b'hekk kienet tiffirma bħala direttur anke Accounts u formoli meħtieġa mil-liġi tal-kumpanniji. Il-kwestjonarju juri li qalet ukoll li kienet issegwi s-swieq finanzjarji permezz tal-Internet. (fn. 40: Ibid.)

L-Arbitru jsibha diffiċli jemmen li anke kieku l-Ilmentatriċi tat ir-risposti indikati fil-kwestjonarju, il-Bank kellu jaċċettahom bħala kredibbli meta quddiemu kellu persuna li bilkemm taf tiffirma. Il-Bank donnu jfittex kenn mill-fatt li l-Ilmentatriċi kienet tkun dejjem akkumpanjata minn żewġha u li kien żewġha li fil-fatt kien jieħu d-deċiżjonijiet, kif xehed Ivan Gaffiero. Izda, l-fatt huwa li l-investimenti kienu f'isem l-Ilmentatriċi u, għalhekk, l-informazzjoni miġbura kellha tkun rilevanti għall-Ilmentatriċi u mhux għal żewġha li dwaru ma sar l-ebda assessment dwar kemm kien jifhem u x'esperjenza kellu fis-suġġett.

Il-fatt li l-Ilmentatriċi kienet direttur ta' kumpannija tal-familja bl-ebda mod ma jfisser li b'mod awtomatiku kellha professjoni maniġerjali u li b'hekk, avolja qatt ma kien għamlet investimenti finanzjarji qabel, setgħet tifhem ir-riskji tal-investment li suppost għażlet hi skont l-appropriateness test.

It-tieni investment

It-tieni investment sar fis-27 t'April 2018, anqas minn ħames xhur wara l-ewwel investment. Mhuwiex ċar għala din id-darba l-investment sar fuq bażi ta' Investment Advice u allura flok Appropriateness Test sar is-Suitability Report. (fn. 41: Fix-xhieda tiegħu (ara paġna 21 ta' din id-deċiżjoni, ir-rappreżentant tal-bank qal li dan sar għax kien daħal in vigore ir-regim regolatorju MiFID 2, izda dan ma bidilx il-possibilità li l-investimenti jsiru fuq bażi ta' Execution Only b'Appropriateness Test.) Iċ-ċirkostanzi bejn l-ewwel investment u t-tieni wieħed ma nbidlux ħlief għall-fatt li meta sar Suitability Report tat-tieni investment hemm imnizzel li:

'In preparing the recommendations we have taken into consideration your existing advisory portfolio/held under nominee with MeDirect.' (fn. 42: P. 28)

Donnu li esperjenza ta' anqas minn ħames xhur irrendiet lill-Ilmentatriċi aktar profiċjenti biex il-Bank ħassu komdu jopera fuq bażi ta' parir u mhux biss bħala execution only bħall-ewwel investment. Hija stramba l-inkonsistenza li hemm bejn l-ewwel kwestjonarju u t-tieni kwestjonarju li diġà saret referenza għaliha u li tindika kemm dawn id-dokumenti saru b'mod superfiċjali fuq bażi 'tick box' bla donnu ma jsir assessment ġenwin tal-persuna reali li hija fiżikament preżenti u li dwarha suppost li kien hemm suspett qawwi li kienet qed tiffirma bla ma tifhem.

Filwaqt li l-Bank jargumenta li l-informazzjoni miġbura fis-Suitability Report inkisbet b'mod ġenwin, l-Arbitru dan jiddubita in vista ta' kif imtela l-ewwel Appropriateness Test questionnaire, it-tibdil sostanzjali minn 'I have little or no interest in financial markets and I rarely follow such markets' tat-tieni kwestjonarju paragonat ma' 'good knowledge as to the general economy and financial markets' tal-ewwel kwestjonarju li ttieħed ftit xhur qabel. Dan meta ż-żewġ kwestjonarji saru mill-istess persuna (Roderick Bugeja). Dan jidher każ klassiku ta' 'rapid unlearning'.

L-Arbitru ma jifhimx kif persuna ta' 75 sena, bla skola, bla esperjeza fil-finanzi u li investiet biss ftit xhur qabel fuq bażi ta' Appropriateness Test li weħlet fih, tista' tiġi kkunsidrata addattata (suitable) għal investimenti oħra ta' €30,000 b'żieda mal-€50,000 li kellha diġà investiti, u li kważi nofs il-portafoll ta' €80,000 jiġi investit f'equities (shares) bħala balanced risk profile.

Ma jifhimx lanqas kif bla evidenza ta' xejn il-Bank jaċċetta li investment ta' €80,000 kien biss parti minn investimenti li kienu jammontaw għal bejn 50% u 75% tal-assi totali ta' bejn €500,000 u €750,000. (fn. 43: P. 30) Fl-aħjar ipoteżi 50% ta' €500,000 jammontaw għal €250,000 u allura suppost li hemm xi evidenza li l-klijenta kellha xi €170,000 investimenti likwidi oħra. Ma ġiet ippreżentata l-ebda evidenza ta' dan.

It-tielet investment

It-tielet investment sar fis-26 ta' Jannar 2021 meta inbiegħu l-investimenti oriġinali ta' €50,000 + €30,000 = €80,000 u li fuqhom hemm rapportat (u mhux miċħud) li sar qligħ ta' €3,355.13 + €2,010.31 = €5,365.44. (fn. 44: P. 73 – 74)

L-investment il-ġdid, inkluż l-ispejjeż, sewa €82,010, li minnhom €610 kienu spejjeż. Jidher għalhekk li l-Ilmentatriċi irtirat €3,335.13 li jiġi l-qligħ mill-ewwel investment u investiet il-kapital u l-qligħ tat-tieni investment.

Dan it-tielet investment sar ukoll fuq bażi ta Suitability Report li sar minn Emanuel Farrugia u l-kwestjonarju (fn. 45: P. 40 – 42) huwa perfettament identiku għal dak li sar waqt it-tieni investment.

Iżda l-konklużjoni kienet li a bażi tal-esperjenza li l-Ilmentatriċi akkumulat mill-ewwel żewġ investimenti issa, għalkemm ir-risk profile reġa' ġie kkategorizzat 'Balanced,' (fn. 46: P. 40) l-investimenti rakkomandati u aċċettati kienu mifruxa fuq erba' funds li kienu jinvestu biss f'equities. (fn. 47: P. 37 – 39)

L-Arbitru ma jifhimx kif jekk il-profil ta' riskju mill-kwestjonarju ħareġ bħala balanced (bir-riservi kollha diġà spjegati dwar kemm dan il-kwestjonarju sar sew skont ir-regolamenti), il-Bank ħass li l-interessi tal-klijent kienu jitolbu li tinvesti kolloxx f'equities li ċertament mhux tipikament ta' kif jiġu investiti l-fondi ta' klijenti bi profil ta' riskju balanced.

L-Arbitru ma jifhimx kif klijent jista' jkun kategorizzat bħala balanced risk profile u, mbagħad, flok jingħata firxa ta' asset classes differenti (normalment 50:50 bejn fixed income u equities) jiġi investit 100% f'equities. Il-Bank ma pprova l-ebda evidenza li għabar biex jiġġustifika l-ipoteżi li l-klijenta kellha investimenti likwidi oħra u, allura, għalkemm dan l-investment sar 100% equities kien hemm investimenti oħra li jżommu l-bilanċ fuq firxa totali.

Il-Bank għandu obbligu li jiġbor l-informazzjoni kollha neċessarja mingħand il-klijenti biex ikun jista' jasal għal konklużjoni ġusta ta' liema prodotti jkunu addattati biex il-klijent jilħaq l-oġettivi tiegħu bla ma jieħu riskji aktar minn daww mixtieqa u tollerabbli.

Skont Artiklu G.4.4.27 tal-Conduct of Business Rules li kienu applikabbli fiż-żmien meta sar l-investment:

*'While the extent of the information to be collected may vary, the standard for ensuring that a recommendation or an investment made on the Client's behalf is suitable for the Client will always remain the same. The principle of proportionality allows Regulated Persons to collect the level of information proportionate to the Products and Services they offer, or on which the Client requests specific Advice or Portfolio Management services. **It does not allow Regulated Persons to lower the level of protection due to Clients.**' (fn. 48: Emfasi miżjuda mill-Arbitru)*

Kif ukoll, skont Artiklu G. 4.4.3.1:

'If a Regulated Person provides Advice to a Client about a type of Financial Instrument which it presents as suitable for, or based on a consideration of the circumstances of, that Client, and that Advice is not in fact suitable for the Client, or is not based on a

consideration of his circumstances, the Regulated Person may, depending on the circumstances of the particular case, be acting in contravention of the requirements to: (a) act honestly, fairly and professionally in accordance with the best interests of the Client; and (b) provide information to the Client that is fair, clear and not misleading.'

Hemm ovvjament l-obbligu fuq il-klijent li jagħti informazzjoni sħiħa u vertiera biex il-Provditur tas-Servizz ikun jista' jagħmel assessment tajjeb tat-tip ta' prodotti li jkunu addattati għall-klijent.

Izda, f'dan il-każ, il-prodotti offruti ma kinux jirrispekkjaw ir-riskju li ħareġ mill-assessment stess li għamel il-Provditur tas-Servizz. Dan apparti li l-Provditur tas-Servizz, fit-tliet kwestjonarji li mela dwar il-klijenta lmentatriċi, xejn ma kien konsistenti u xejn ma jidher li kien strett mad-dover li jinvestiga suspetti ċari li l-informazzjoni li kient qed tagħti l-lmentatriċi (jekk tatha għax hi qed tiċħad li tatha) ma kinetx ġenwina in vista li kienet ġejja minn persuna li b'mod ċar ma kellha esperjenza ta' xejn."

L-Appell

6. Is-soċjetà intimata ħasset ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata, u ntavolat appell quddiem din il-Qorti fis-7 ta' Awwissu, 2024, fejn talbet sabiex

"...din l-Onorabbli Qorti tal-Appell jogħġobha tilqa' dan l-appella u tħassar is-sentenza tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji tal-18 ta' Lulju 2024 bl-ispejjeż ta' dan l-appell u tal-proċeduri fl-intier tagħhom kontra l-appellata."

Tgħid li l-aggravji tagħha huma dawn: (a) l-Arbitru warrab ir-retroxena li fiha sar l-investment; (b) l-Arbitru ma kkunsidrax il-prinċipju tal-mitigazzjoni tad-danni; u (ċ) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza li jiddeċiedi l-ilment tar-rikorrenti.

7. Ir-rikorrenti wieġbet fit-30 ta' Settembru, 2024, fejn sostniet li l-konsiderazzjonijiet u l-konklużjonijiet tal-Arbitru għandhom jiġu kkonfermati, għajr fir-rigward tal-kwistjoni tal-imgħax, li minnha hija pprezentat

kontestwalment appell incidentali. Permezz tal-imsemmi appell, l-appellata qiegħda titlob lill-Qorti sabiex:

“...jogħgobha tilqa’ dan l-appell incidentali u tvarja u tirriforma s-sentenza tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji tat-18 ta’ Lulju 2024 billi filwaqt li tiċhad l-eċċezzjonijiet kollha tal-bank appellant rikonvenzjonat tilqa’ t-talbiet kollha tal-appellata rikonvenzjonanti, iżda fl-għoti tal-kumpens tiddikjara u tiddeċiedi li b’riżultat tal-aġir u tan-nuqqasijiet attribwibbli lis-soċjetà konvenuta, l-appellata rikonvenzjonanti sofriet danni konsistenti f’telf kapitali ta’ €20,378 (fn. 61: L-investimenti swew €20,502+€20,502+€20,502+€20,502=€82,008 li minnhom jitnaqqas ir-rikavat tal-bejgħ, €19,005+€16,467+€13,921+€12,237=Telf Kapitali ta’ €20,378, Ara Dokumenti F sa I u dokument N sa Q annessi mal-Ilment, a fol 32 sa 35, u a fol 46 sa 53) u li l-bank appellanti rikonvenzjonat jigi ordnat iħallas dan is-sorte bħala kumpens flimkien mat-telf ta’ dħul mill-20 ta’ Jannar 2021 flimkien ma’ imgħax bir-rata legali ta’ 8% mid-data tad-deċiżjoni tal-Arbitru sal-pagament effettiv, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-bank appellat rikonvenzjonat.”.

Konsiderazzjonijiet ta’ din il-Qorti

8. Il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji rispettivi tal-partijiet, u dan fid-dawl ta’ dak li ddeċieda l-Arbitru, u s-sottomissjonijiet relattivi magħmulin mill-istess partijiet.

9. Is-soċjetà intimata tibda billi qabel xejn tagħti l-verżjoni tagħha ta’ dak li seħħ bejn il-partijiet fir-relazzjoni li ssawwret bejniethom, wara li r-rikorrenti kienet avvicinatha bil-għan li tinvesti flusha.

Permezz tal-ewwel aggravju tagħha, is-soċjetà intimata tikkontendi li l-investment li r-rikorrenti kienet għamlet, kien wieħed idoneju skont l-oġġettivi tagħha. Hija ssostni li l-allegazzjonijiet kollha magħmul fil-konfront tagħha mir-rikorrenti huma infondati u żbaljati. Tirrileva li fejn is-soltu l-Arbitru jistħarreg b’mod tekniku l-investimenti li jkunu ġew issuggeriti, fil-każ odjern huwa qal biss

li *“il-Bank ma pprova l-ebda evidenza li għabar biex jiġġustifika l-ipotezi li l-klijenta kellha investimenti likwidi oħra u allura għalkemm dan l-investment sar 100% equities kien hemm investimenti oħra li jzommu l-bilanċ fuq firxa totali”*. Min-naħa tagħha is-soċjetà intimata tinsisti li permezz tax-xhieda u tal-provi l-oħra, uriet li l-oġġettivi u r-rekwiziti l-oħra regolatorji kienu ġew sodisfatti, u hawnhekk tiċċita dak li qal ix-xhud Ivan Gaffiero dwar dak li kien ġie stabbilit permezz tas-*Suitability Assessment*. Is-soċjetà intimata tispjega li preċedentement ir-rikorrenti kellha portafoll ieħor ta' investimenti, u meta fis-sena 2018 kien sar il-*Balanced Model Portfolio*, *“il-klijenta fil-Balanced Model Portfolio u fl-Income Model Portfolio, kellha kemm Equity funds kif ukoll Bond Funds”*. Is-soċjetà intimata tispjega li s-*suitability test* huwa obbligu regolatorju, u tfisser l-għan li dan huwa ntiż li jilħaq. Tikkontendi li *equity funds* bħal ma kienu l-erba' *UCITS funds* li ġew issuġġeriti lir-rikorrenti, huma investimenti sempliċi u kklassifikati taħt il-MiFID bħala mhux kumplessi, u huma ntiżi għal *retail investors*. Is-soċjetà intimata tirrileva li meta sar l-investment in kwistjoni fl-2021, ir-rikorrenti kienet qiegħda tinvesti permezz ta' flus ġejjin minn investimenti identiċi, u għalhekk ġie mifhum li l-imsemmija rikorrenti kellha esperjenza f'dak l-investment partikolari. Tgħid li r-rikorrenti ffirmat kull dokument, u għalhekk ma kinitx veritiera l-istqarrija tagħha li ma kinitx fehmet jew li ma kienet taf xejn. Is-soċjetà intimata ssostni li għalhekk l-erba' *UCITS Funds* in kwistjoni kienu tajbin għaliha, u hawnhekk tirrileva li r-rikorrenti wara kollox riedet dħul ogħla mill-medju ta' imgħax fiss f'kont bankarju. Tgħid li fil-fatt fl-ewwel xhur sar profitt tajjeb mill-investment. Hija tinsisti li t-telf kien riżultat tal-bidla fir-rata ta' imgħax u l-gwerer fl-Ukraina u l-Lvant Nofsani li ma setgħu qatt jiġu previsti minnha jew mir-regolaturi. Filwaqt li tiċċita dak li qal

Ivan Gaffiero fix-xhieda tiegħu, tikkontendi li hija m'għandhiex tkun responsabbli għat-telf li garrbet ir-rikorrenti, fejn b'hekk hija ssib ruħha garanti fid-doluż, li ċertament mhuwiex il-każ għaliex dan ikun fatali għall-industrija finanzjarja. Tgħid li madankollu d-deċiżjoni appellata kellha dan l-effett. Mingħajr preġudizzju għal dan kollu, is-soċjetà intimata tgħid li qatt ma jista' jkun hemm kundanna għall-ħlas ta' danni, għaliex m'hemm l-ebda ness bejn l-allegati azzjonijiet tagħha u t-telf soffert. Tikkontendi li l-investimenti huma soġġetti għall-*market risk*, *issuer risk* u bosta elementi oħra li mhumiex fil-kontroll tagħha.

Dwar *it-tieni aqgravju* tagħha, is-soċjetà intimata tissottometti li l-Arbitru warrab il-prinċipju tal-mitigazzjoni tad-danni. Tispjega li r-rikorrenti kien ingħatalha l-parir sabiex ma tbiegħx l-investment, għaliex qabel ma seħħ l-attakk fuq l-Iżrael dan għamel gwadann marginali. Is-soċjetà intimata tiddekrivi din id-deċiżjoni tar-rikorrenti bħala '*panic-selling*', u tgħid li r-risultat f'telf akbar minn dak li seta' jsir li kieku zammet l-investment. Tgħid li minn hawnhekk isegwi l-prinċipju li d-danneġġjat għandu l-obbligu li jieħu l-mizuri kollha raġonevoli sabiex jimminimizza t-telf.

Għal dak li jirrigwarda *t-tielet aqgravju* tagħha, is-soċjetà intimata tissottometti li l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza sabiex jiddeċiedi l-ilment tar-rikorrenti, li kien isarraff f'allegazzjoni ta' aġir frawdolenti fil-konfront tagħha. Għalhekk tgħid li fl-ewwel lok l-Arbitru kien tenut qabel xejn jinvestiga l-aġir tagħha sabiex jistabilixxi jekk tassew dan kien wieħed kif allegat mir-rikorrenti. Hija hawnhekk tiċċita dak li qal l-Arbitru, iżda wkoll dak li qalet il-Qorti fis-sentenza fl-ismijiet **Dr. Diane Busuttil vs. HSBC Bank Malta p.l.c.**, mogħtija fit-12 ta' April,

2024. Is-soċjetà intimata tagħmel ukoll riferiment għad-deċiżjoni tal-Arbitru fil-każ numru 082/2019 fl-ismijiet **HJ vs. STM Malta Trust and Company Management Limited as substituted by STM Malta Pension Services Limited** mogħtija fit-3 ta' Mejju, 2021, fejn iddikjara li huwa ma kellu l-ebda kompetenza sabiex jiddeċiedi kwistjonijiet ta' allegat frodi. Tinsisti li huwa prinċipju stabbilit li l-Qorti hija marbuta bit-talba kif imfissra fir-rikors promotur, u tgħid li dan japplika ukoll fir-rigward tal-Arbitru. Is-soċjetà intimata tgħid li fil-każ odjern il-kliem tal-ilment u anki x-xhieda tar-rikorrenti stess, jirrizulta li din qiegħda fil-fatt tallega ngann, frodi, qerq jew gwadann illeċitu min-naħa tagħha, u għalhekk l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-mertu u jiddeċidih.

Dwar ir-raba' aqgravju tagħha, is-soċjetà intimata tissottometti li wara l-Arbitru ċaħad l-eċċezzjoni preliminari tagħha dwar preskrizzjoni *ai termini* tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kodiċi Ċivili għar-raġuni li l-ilment ma kienx jirrigwarda l-investimenti preskritti li saru fl-2017 u 2018, huwa għadda sabiex inkluda dawk l-investimenti preskritti u llikwida kumpens fuqhom. Hija ssostni li d-deċiżjoni tal-Arbitru tikkontradixxi d-digriet tiegħu stess, u tittratta azzjoni estinta u/jew fiha konkluzjonijiet u/jew kumpens li ma talbitx ir-rikorrenti għalih.

Il-ħames aqgravju tas-soċjetà intimata jittratta l-allegat ksur fid-deċiżjoni appellata tad-dispożizzjonijiet tal-Kap. 555, kif ukoll li l-imsemmija deċiżjoni appellata marret *oltre* dak li kien ġie mitlub mir-rikorrenti fl-ilment tagħha. Tissottometti li s-setgħat tal-Arbitru u r-rimedju li jista' jagħti huma limitatament dawk li huma previsti fil-Liġi. Is-soċjetà intimata ssostni li fejn l-Arbitru ordna l-ħlas ta' danni fil-forma ta' imgħax, huwa poġġa lir-rikorrenti f'pożizzjoni aħjar minn kif kienet tkun li kieku l-investment ma sarx, u dan fejn

ma kien hemm l-ebda talba għalih. Is-soċjetà intimata tagħmel riferiment għas-sentenza ta' din il-Qorti, kif deciza fit-8 ta' Mejju, 2014, fl-ismijiet **Maurine Anne Fabri et vs. GlobalCapital Financial Management Limited**, Rikors nru. 694/2013, u tirrileva li saħansitra skont dak li jipprovdi l-artikolu citat mill-Arbitru stess, huwa għandu jordna li jitħallas kumpens għal kull telf ta' kapital jew dħul jew danni sofferti, mingħajr imgħax jew bl-imgħax skont kif stabbilit mil-ligi. Tgħid li madankollu fil-każ odjern l-Arbitru ordna kumpens u anki introjtu fuq il-kapital likwidat in rappreżentanza tad-danni li sofriet ir-rikorrenti, u dan flimkien mal-imgħax ta' 4.25% fis-sena mid-data tad-deċiżjoni appellata sad-data tal-ħlas effettiv. Is-soċjetà intimata tgħid li l-Qrati mhux l-ewwel darba li laqgħu talba għan-nullità fejn ir-rikorrent fl-istess azzjoni jitlob kumpens u anki danni għall-istess aġir. L-aħħar sottomissjoni tas-soċjetà intimata hija li l-Arbitru għandu jistabbilixxi l-kumpens, u ma jistax iħalli f'idejn il-partijiet sabiex jiddeciedu x'inhi r-rata ta' imgħax applikabbi. Tispjega li l-Arbitru hawnhekk kien naqas li jindika liema sena jew xahar kienu applikabbi, meta ddecieda li r-rata għandha tkun *"li l-Bank kien qed iħallas fuq depożitu fiss ta' sena matul iż-żmien rilevanti"*.

10. Anki r-rikorrenti tagħti l-verżjoni tagħha ta' dak li ġara. Dwar *l-ewwel aqgravju* li qiegħda tressaq is-soċjetà intimata, ir-rikorrenti tgħid li mhux minnu li l-Arbitru ma kkunsidrax ir-retroxena li fiha saru l-investimenti. Issostni li huwa eżamina bir-reqqa l-każ odjern sabiex b'hekk stabbilixxa liema verżjoni kienet l-aktar kredibbli. Minn hawnhekk tgħaddi sabiex tagħmel is-sottomissjonijiet tagħha fir-rigward tal-analiżi li l-Arbitru għamel ta' kull wieħed mill-investimenti tagħha, billi fissret ukoll il-verżjoni tagħha ta' dak li kien seħħ. Issostni li hija ma tafx taqra bil-Malti, iktar u iktar bl-Ingliż tekniku kif kienu miktuba d-dokumenti

tas-soċjetà intimata li hija kienet iffirmit. Għalhekk tgħid li ma kienet taf xejn dwar l-*underlying SICAVS* li nvestiet fihom f'Diċembru tal-2017, u ma setgħetx tikkontrolla dak li tniżżel fuq l-*Appropriateness Test* tad-9 ta' Diċembru, 2017. Hija tagħmel analizi ta' dan id-dokument fid-dawl ta' dak li ssostni li mhuwiex veritier, u tinsisti li qatt ma ngħatat *hard copy* ta' dak li kienet iffirmit. Tirrileva li f'Diċembru 2017 meta ngħatat s-servizz ta' *Execution Only* fir-rigward tal-investimenti magħmula minnha, is-soċjetà intimata kienet tatha *Risk Warning*, imma minflok din ħadet il-firma tagħha fuq it-twissija, sabiex b'hekk seta' jsir l-investment u taqla' l-kummissjonijiet u l-*inducements*. Tirrileva li r-*Risk Warning* li kienet ingħatat dak iż-żmien huwa rilevanti sew għall-eżerċizzju ta' evalwazzjoni tal-*Advisory Transactions* ta' April 2018 u ta' Jannar 2021, li skont hija saru b'mod li ma kienx jirrispetta r-regim regolatorju applikabbli tal-MiFID. Dwar it-tieni investment li gie analizzat mill-Arbitru u li seħħ f'April 2018, ir-rikorrenti aċċennat għall-osservazzjoni tiegħu li l-ewwel u anki it-tieni kwestjonarju saru b'mod superficjali. Għal dak li jirrigwarda l-analizi tal-Arbitru tat-tielet investment ta' €82,010 li sar f'Jannar 2021, tgħid li l-pern tal-kwistjoni hawnhekk huwa kif hija ngħatat parir sabiex tinvesti f'fondi fejn l-investimenti sottostanti kienu kollha *equities* jew swieq azzjonarji. Ir-rikorrenti tgħid li ma kienx hemm dubju li l-Arbitru kien ser jieħu konjizzjoni tan-negliġenza grossolana min-naħa tas-soċjetà intimata. Tirrileva li l-Arbitru osserva li skont l-Artikolu G.4.4.3.1 tar-*Rules of Conduct* tal-MFSA, li permezz tagħhom ġew trasposti l-provvedimenti tal-MiFID II, kien hemm ksur tal-obbligi fiduċjarji min-naħa tas-soċjetà intimata. Dwar dak li kellu jiddeċiedi l-Arbitru fejn hemm kunflitt ta' provi, is-soċjetà intimata tissottometti li l-każ odjern jistrieħ fuq il-kwistjoni tal-kredibilità tal-verżjonijiet rispettivi tal-partijiet, jiġifieri l-verità li

toħroġ mid-dokumenti, jew dak li qiegħda ssostni r-rikorrenti li sar abbuż mill-ingenwità u l-vulnerabbiltà tagħha. Tgħid li l-Arbitru dan għarfu, u huwa nvestiga bir-reqqa t-tliet stadji fejn saru l-investimenti f'Diċembru 2017, f'April 2018 u f'Jannar 2021. Ir-rikorrenti tissottometti li l-Arbitru eżamina dak li hija rrilevat fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, anki fejn sostniet li l-kriterji skont il-MiFID II ma kienux ġew sodisfatti fl-investimenti ta' Jannar 2021. Filwaqt li ssostni li l-Arbitru mexa skont l-obbligu tiegħu taħt il-para. (b) tas-subartikolu 25(3) tal-Kap. 555, tgħid li dan ukoll skont kif ġie ritenut mill-qrati tagħna, u tagħmel riferiment partikolari għal dak li ngħad f'sentenza ta' din il-Qorti, kif diversment ippreseduta, mogħtija fit-3 ta' Ottubru, 2008, fl-ismijiet **Paul u Dorothy konjuġi Zarb vs. Emanuel u Carmen konjuġi Ellul**. Għal dak li jirrigwarda l-argument tas-soċjetà intimata li jekk ir-rikorrenti garrbet telf, ma kellhiex tkun l-istess soċjetà intimata responsabbli għad-danni, ir-rikorrenti ssostni li fl-ebda punt ma tefgħet tort għat-telf fuqha, imma biss li hija kienet ingħatat parir hażin hekk kif hija giet esposta għal riskji ta' *fluctuations* u volatilità li huma intrinsikament marbuta ma' investiment f'*equities*. Ir-rikorrenti tikkontendi li hawnhekk s-soċjetà intimata saħansitra kellha kunflitt ta' interess fid-dawl tal-kummissjoni li kellha tircievi mingħandha, u anki d-dritt li tircievi l-*inducements* mingħand l-*investment houses*. Ir-rikorrenti tissottometti li l-istqarrija li tagħmel is-soċjetà intimata li hija "...riedet tagħmel aktar flus", u li "...riedet dħul ogħla mill-medju ta' imgħax fiss f'kont bankarju", ma kinitx tirriżulta mill-provi, u hija kienet kuntenta li kieku baqgħet bil-kontijiet fissi li kellha għall-aħħar għaxar snin li ma kiex għall-istess soċjetà intimata li ssuġġeriet investiment ieħor. Ir-rikorrenti tikkontendi li mhux minnu dak li qiegħda tallega s-soċjetà intimata, li l-UCITs joffru inqas riskju għaladarba

mhumieix strumenti finanzjarji kumplessi. Ir-rikorrenti tispjega li l-element ta' riskju u dak ta' kumplessità, huma distinti, u fil-każ tagħha fl-ilment, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha u anki fir-risposta għall-appell odjern, hija sostniet li l-investimenti li ġew mibjugħa lilha f'Jannar 2021 kienu ta' riskju għoli. Hija tispjega li l-erba' fondi li nvestiet fihom, kienu ta' riskju ogħla, u tfisser kif kull wieħed minnhom kien milqut minn dan ir-riskju awmentat.

Ir-rikorrenti mbagħad tgħaddi sabiex tittratta t-tieni aggravju li qiegħda tressaq is-soċjetà intimata, fejn tallega n-nuqqas ta' mitigazzjoni tad-danni min-naħa tagħha. Tisottometti li l-argument ta' dak li seta' ġara fl-eventwalità li l-investimenti ma nbiegħux, kien wieħed għal kollox ipotetiku u inutli, għaladarba l-investimenti ma kienux adattati, fejn f'dak il-każ kellha tkun hija li terfa' r-responsabbiltà hekk kif saret taf b'dan il-fatt. Ir-rikorrenti tirrileva li l-Arbitru kkunsidra l-argument tas-soċjetà intimata u warrbu, għaliex ma kien hemm l-ebda nuqqas min-naħa tagħha meta ddecidiet li tbiegħ l-investimenti in kwistjoni, u hawnhekk tiċċita dak li qal l-Arbitru fid-deċiżjoni appellata f'dan ir-rigward.

Dwar it-tielet aggravju tas-soċjetà intimata, ir-rikorrenti tgħid li l-argument qiegħed isir f'dan l-istadju tal-appell għall-ewwel darba, u għalhekk huwa invalidu. Hija hawnhekk tagħmel riferiment għal diversi sentenzi ta' din il-Qorti in sostenn tal-argument tagħha. Mingħajr preġudizzju għal din l-ewwel sottomissjoni tagħha, ir-rikorrenti tirrileva li l-allegazzjonijiet tas-soċjetà intimata jistrieħu fuq premissi żbaljati. Tgħid li dak li hija ċċitat f'Paragrafu 7, huma biss konstazzjonijiet u mhux talbiet kif tallega s-soċjetà intimata, liema talbiet tgħid li ma jagħmlu l-ebda riferiment għal aġir kriminali jew frawdolenti.

Ir-rikorrenti tikkontendi li wara kollox l-Arbitru mhuwiex marbut bir-regoli stretti tal-qrati u t-tribunali, iżda għandu jimxi skont il-para. (d) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555. Tissottometti li l-liġi saħansitra tikkontempla li l-Arbitru jista' jsib aġir kriminali bħal frodi, u hawnhekk hija tagħmel riferiment għas-subartikolu 27(6) tal-Kap. 555. Ir-rikorrenti tirrileva li minn qari *bona fide* tal-ilment tagħha, jirrizulta li dan huwa msejjes fuq allegat ksur tar-reġim regolatorju, ksur tal-obbligi fiduċjarji u ksur ta' Taqsima VII u Taqsima VIII tal-Kap. 378. Issostni li t-Tribunal tal-Konsumatur, u anki l-Qorti Ċivili jittrattaw ilmenti tal-konsumatur taħt il-Kap. 378 fejn jiġi allegat qerq jew frodi. Ir-rikorrenti tagħmel riferiment għaż-żewġ sentenzi ta' din il-Qorti li ġew citati mis-soċjetà intimata, u tispjega għaliex fil-fehma tagħha s-soċjetà intimata ma tistax tinvoka favur tagħha dak li ngħad.

Għal dak li jirrigwarda *r-raba' u l-ħames aggravji* tas-soċjetà intimata, ir-rikorrenti tgħid li dawn ser tittrattahom fl-appell inċidentali tagħha, u b'hekk hija tgħaddi sabiex tfisser għaliex tinsab aggravata bid-deċiżjoni appellata. Taċċetta li l-ilment tagħha jikkonċerna t-tranzazzjonijiet ta' Jannar 2021, u dan għaliex kienu proprju tali tranzazzjonijiet li garrbu telf kif spjega r-rappreżentant tagħha Paul Bonello waqt is-seduta tas-26 ta' Frar, 2024. Hija tiċċita dak li ddeċieda l-Arbitru permezz tad-digriet tiegħu tal-21 ta' Marzu, 2024, meta ċaħad l-eċċezzjoni tas-soċjetà intimata fir-rigward tal-preskrizzjoni *ai termini* tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kodiċi Ċivili. Tikkontendi li l-qliegħ li sar fuq it-tranzazzjonijiet preċedenti ma kellux jitnaqqas mill-kumpens, iżda l-Arbitru deherlu li huwa kellu jagħti kumpens mhux skont dak li talbet. Ir-rikorrenti tissottometti li jidher li l-Arbitru xtaq jagħti deċiżjoni u kumpens skont dak li kien ekwu, ġust u raġonevoli, *ex aequo et bono*, kif għandu s-setgħa li jagħmel taħt

il-para. (b) tas-subartikolu 19(3) u s-subinciz (iv) tal-para. (c) tas-subartikolu 26(3) tal-Kap. 555. Tgħid li madankollu d-deċiżjoni ma tosservax il-fatt (i) li l-investimenti ta' Diċembru 2017 u April 2018 huma preskritti; u (ii) il-qliegħ fuq dawk l-investimenti ma kellux jitnaqqas kif spjegat qabel, iktar u iktar meta dawn kienu preskritti. Ir-rikorrenti tissottometti li hija ma taqbilx mas-soċjetà intimata fejn din tgħid li "*l-Arbitru astjena milli jieħu deċiżjoni finali fuq ir-rata ta' imgħax mingħajr ma jgħid liema sena jew liema xahar*", għaliex ir-rata tal-imagħax u minn meta dan għandu jiddekorri jistgħu jiġu interpretati faċilment b'mod raġonevoli. Fl-aħħar sottomissjoni tagħha, ir-rikorrenti tinsisti li l-kumpens għandu jkun skont it-tielet talba tal-ilment tagħha.

11. Il-Qorti tgħid li l-ewwel, it-tieni u t-tielet aggravji tas-soċjetà intimata mhumiex ġustifikati. Tikkunsidra li wara li l-Arbitru għaraf li l-partijiet kienu pprezentaw verżjonijiet għal kollox kontrastanti, stqarr li sabiex jasal għal deċiżjoni ekwa, ġusta u raġonevoli *ai termini* tal-para. (b) tas-subartikolu 39(3) tal-Kap. 555, huwa kien tenut jistħarreg liema verżjoni kienet l-aktar kredibbli. B'hekk għadda sabiex għamel eżami tat-tliet investimenti li saru mir-rikorrenti.

13. Dwar l-ewwel investiment li sar fid-9 ta' Diċembru, 2017, l-Arbitru rrileva li dan sar fuq bażi ta' *Execution Only*, wara li twettaq l-*Appropriateness Test*. Qal li dak iż-żmien kienu applikabbli l-*Investment Services Rules* tal-MFSA, li saru taħt id-direttiva tal-UE magħrufa bħala l-MiFID. L-Arbitru għamel riferiment għal *Standard Licence Condition (SLC) 2.21* tagħhom, u osserva li mingħajr dubju r-rikorrenti ma setgħetx tiġi kkunsidrata bħala *Professional Client*. L-Arbitru qal li għalhekk mill-kwestjonarju, kellu jirriżulta li hija kienet fehmet sew il-prodotti li kienet ser tinvesti fihom, u dan fejn aċċetta li s-soċjetà intimata ma kellha l-ebda

obbligu li taċċerta jekk il-prodotti kienux addattati għar-rikorrenti, għaladarba s-soċjetà intimata ma kinitx qiegħda tagħti parir dwar l-investment li kienet ser tagħmel ir-rikorrenti. Imma hawnhekk l-Arbitru għustament irrileva li ffit seta' jitwemmen kif ir-rikorrenti li ma kinitx taf bl-Ingliż, u kienet bla skola u bla esperjenza ta' xejn fl-investimenti, setgħet twieġeb kif indikat fl-imsemmi *Appropriateness Test*. Hawnhekk fir-rigward tas-sottomissjonijiet li għamlet is-soċjetà intimata, li fid-dawl tal-fatt li r-rikorrenti tagħmel użu minn *Facebook* u li hija kienet attendiet konferenza flimkien ma' żewġha ġewwa Londra, jikkontradixxu din l-asserzjoni, il-Qorti għandha żżid tgħid li ċertament l-użu ta' *Facebook* bl-ebda mod ma jista' jfisser li l-utent huwa wkoll kapaċi jifhem l-investimenti li ġew sugġeriti lir-rikorrenti, li hija stess stqarret li saħansitra ma fehmet xejn mill-konferenza li attendiet. Madankollu kif sewwa rrileva l-Arbitru, mingħajr ma kellu jiġi kkunsidrat jekk dan sarx b'mod ġenwin *o meno*, il-fatt li kien juri li r-rikorrenti m'għaddietx mit-*test*, kellu jkun biżżejjed sabiex il-proċedura tieqaf hemm. Il-Qorti tgħid li l-konklużjoni tal-Arbitru hija waħda fondata fejn tindirizza proprju l-qofol tal-kwistjoni, u hija ma ssib xejn li għandu jiġi ċċensurat f'dan ir-raġunament kollu tiegħu. Is-soċjetà intimata fir-rikors tal-appell tagħha, għal darb'oħra tistrieħ fuq ir-*risk warning* li ngħata lir-rikorrenti sabiex teżonera ruħha minn kull responsabbiltà, u saħansitra tikkontendi li mhux obbligu tagħha li taċċerta li l-klijent ikun qiegħed jifhem kull kelma ta' din it-twissija. Iżda l-Qorti tgħid li jkun inutli li l-klijent jiffirma l-imsemmija twissija mingħajr ma jkun fehem l-import sħiħ tagħha, jiġifieri l-parir tal-provditur tas-servizz li l-investimenti mhumiex idoneji għalih, u jekk jagħzel li jmur kontra dan il-parir, jista' jkun li huwa jkun qiegħed jesponi ruħu għal ċerti riskji li ma kienx jaf jevalwa jew jimmitiga. L-Arbitru jiċċita n-noti relattivi li jsegwu fuq il-formola

fir-rigward tar-rizultanzi tat-test. Ġustament esprima l-fehma li l-*Appropriateness Test* flimkien mad-*disclaimer* li saret, fejn ir-rikorrenti ma kinitx għaddiet mill-imsemmi *test*, dehru li kienu ntiżi sabiex is-soċjetà intimata taħrab ir-responsabbiltà fl-eventwalità li l-investimenti ma jagħtux ir-rizultat mixtieq, u l-qliegħ li sar ma kien ibiddel xejn mill-fatt li l-investment ma kienx addattat għar-rikorrenti, u ma kellux jinbiegħ lilha. Il-Qorti tikkondividi pjenament dan ir-raġunament, u tagħmlu tagħha, għaliex ir-rizultat li jagħti investment tassew ma jistax jissana l-aġir tal-provditur tas-servizz, u jħassar il-fatt li l-investment qatt ma kellu jinbiegħ lill-klijent. L-Arbitru osserva wkoll li fl-imsemmi *Appropriateness Test*, gie ndikat li r-rikorrenti kellha l-professjoni ta' *Managerial level*, għaliex hija kellha l-kariga ta' direttur fil-kumpanija tar-raġel tagħha, u għalhekk kienet tiffirma l-*accounts* u dokumenti oħra neċessarji skont il-liġi tal-kumpaniji. Irrileva li l-istess *Appropriateness Test* kien jindika li r-rikorrenti kienet issegwi s-swieq finanzjarji permezz tal-*internet*. L-Arbitru ġustament ikkunsidra li anki jekk ir-rikorrenti tassew kienet wiegħbet b'dan il-mod, kien diffiċli li jaċċetta li s-soċjetà intimata kienet laqgħet dan bħala kredibbli meta r-rikorrenti bilkemm kienet taf tiffirma. Hawnhekk is-soċjetà intimata qiegħda tissuggerixxi li l-Arbitru wasal għal din il-konklużjoni aħħarija mill-mod li kienet iffirmit ir-rikorrenti, iżda l-Qorti tgħid li jekk dan kien il-każ, huwa kellu kull dritt li jagħmel dan. Il-Qorti tgħid li fir-rikors tal-appell tagħha s-soċjetà intimata issa qiegħda tinsisti li l-Arbitru minflok kellu jasal għall-konklużjoni li r-rikorrenti min-naħa tagħha ma kinitx qiegħda tgħid il-verità. Iżda tikkunsidra li jekk tassew ir-rikorrenti ma kinitx veritiera fl-istqarrijiet li kienet qiegħda tagħmel meta mtlew il-kwestjonarji rispettivi, kif irrileva l-Arbitru, ftit jista' jitwemmen li s-soċjetà intimata ma ddubitax li dik l-informazzjoni li kienet ingħatat, ma kinitx tirrifletti

I-verità. Għalkemm is-soċjetà intimata tinsisti li għandha kull dritt li toqgħod fuq ir-risposti li jagħti l-klijent, tkun qiegħda tassew tonqos fil-konfront tal-klijent jekk minkejja kull dubju, hija xorta waħda taċċetta li tagħti s-servizz tagħha u saħansitra wkoll titħallas għalih. L-Arbitru qal li jidher li s-soċjetà intimata kienet straħet fuq il-fatt li r-rikorrenti kienet tkun akkumpanjata minn żewgħa. Dan l-argument qiegħed jerga' jsir quddiem din il-Qorti, iżda hija tikkunsidra li għaladarba l-investimenti kienu f'isem ir-rikorrenti, kellha tingabar l-informazzjoni rilevanti fil-konfront tagħha. Tgħid li tajjeb jinsisti l-Arbitru li l-fatt li r-rikorrenti kienet direttur ta' kumpanija tal-familja, ma setax ifisser li hija kellha professjoni manigerjali, u li b'hekk setgħet tifhem ir-riskji li kien igib miegħu l-investment li kien marbut miegħu l-*Appropriateness Test*.

14. L-Arbitru mbagħad għadda sabiex ikkunsidra t-tieni investment li sar mir-rikorrenti fis-27 ta' April, 2018, jiġifieri inqas minn ħames xhur wara l-ewwel wieħed. Irrileva li ma kienx ċar għaliex din id-darba l-investment sar skont *Investment Advice*, u b'hekk minflok *Appropriateness Test* sar *Suitability Report*. L-Arbitru kkunsidra li ċ-ċirkostanzi bejn l-ewwel investment u t-tieni investment ma kienux inbiddu, iżda nnota li fis-*Suitability Report* tniżżel li *[i]n preparing the recommendations we have taken into consideration your existing advisory portfolio/held under nominee with MeDirect*". Huwa kkummenta fuq il-fatt tal-bidla li għalhekk saret fi żmien qasir ta' inqas minn ħames xhur, fejn is-soċjetà intimata issa kienet qiegħda topera fuq bażi ta' parir minflok *execution only*. Qal li kien hemm inkonsistenza bejn l-ewwel kwestjonarju u t-tieni wieħed, li kienet turi kemm dawn tnejjew b'mod superfiċjali fuq bażi ta' *'tick box'*, u fejn kellu jkun hemm suspett qawwi li l-firmatarja ma kinitx qiegħda tifhem dak li kienet qiegħda tiffirma. L-Arbitru qal li dan kollu fejn iż-żewġ kwestjonarji kienu saru

mill-istess persuna, jiġifieri Roderick Bugeja. Huwa stqarr li ma setax jifhem kif persuna ta' ħamsa u sebgħin sena, bla skola, bla esperjenza fil-finanzi u li f'it-xhur qabel kienet falliet l-*Appropriateness Test*, ġiet ikkunsidrata li tikkwalifika sabiex tagħmel investiment ieħor ta' €30,000, wara li kienet għamlet ieħor ta' €50,000, b'mod li kwazi nofs il-portafoll tagħha ta' €80,000 kien ser jiġi nvestit f'*equities*, b'ħala *balanced risk profile*. L-Arbitru tajjeb irrileva li mingħajr l-ebda evidenza ta' xejn, is-soċjetà intimata aċċettat li l-investiment ta' €80,000 kien biss parti minn investimenti li kienu jammontaw għal bejn 50% u 75% tal-assi totali ta' bejn €500,000 u €750,000.

15. Għal dak li jirrigwarda t-tielet investiment li sar fis-26 ta' Jannar, 2021, hekk kif inbiegħu l-investimenti ta' qabel li ħallew qligħ ta' €5,365.44, mhuwiex ikkontestat li sewa €82,010, fejn €610 kienu jirrapprezentaw spejjeż. Qal li hawnhekk ukoll sar *Suitability Report* minn Emanuel Farrugia, u dan kien identiku għal dak li ġie eżegwit meta sar it-tieni investiment. Il-Qorti hawnhekk tirrileva li għalhekk it-tielet investiment ma jistax jiġi kkunsidrat waħdu, iżda fil-kuntest s'hiñ tal-investimenti kollha li r-rikorrenti kienet għamlet mas-soċjetà intimata minn żmien għal żmien fir-relazzjoni twila ta' bejniethom. L-Arbitru rrileva li r-*Risk Profile* għal darb'oħra ġie ndikat b'ħala wieħed '*balanced*', u għalhekk għustament ma setax jifhem għal darb'oħra kif l-investiment ġie mifruq fuq erba' *funds* kostitwiti permezz ta' *equities* biss, meta s-soltu l-investiment jinqasam bejn *fixed income* u *equities*. Kuntrarjament għal dak li tippretendi s-soċjetà intimata meta tgħid li s-soltu l-Arbitru f'kull deċiżjoni jinvestiga l-investiment b'ċertu reqqa, il-Qorti tgħid li dan il-fatt waħdu kien biżżejjed sabiex jiġġustifika d-deċiżjoni tal-Arbitru. L-Arbitru stqarr li s-soċjetà intimata kienet taħt l-obbligu li tiġbor l-informazzjoni kollha neċessarja mingħand il-klijent

sabiex b'hekk tevalwa liema prodotti kienu addattati skont l-objettivi partikolari tiegħu mingħajr ma jieħu riskju aktar minn dak mixtieq u aċċettat. L-Arbitru hawnhekk għamel riferiment u ċċita l-provvedimenti tal-Artikolu G.4.4.27 tal-*Conduct of Business Rules* applikabbli f'dak iż-żmien meta sar l-investment, u anki dawk tal-Artikolu G.4.4.3.1. Ikkunsidra li l-klijent għandu l-obbligu li jgħaddi informazzjoni sħiħa u veritiera, sabiex b'hekk il-provditur tas-servizz ikun jista' jagħmel evalwazzjoni tajba ta' liema huma l-prodotti addattati għall-imsemmi klijent.

16. L-Arbitru irrileva għal darb'oħra li madankollu fil-każ odjern il-prodotti ma kienux skont ir-riskju rizzultanti mill-evalwazzjoni li għamel il-provditur tas-servizz, li l-Qorti tfakkar li l-profil tar-riskju tal-klijent kien gie ndikat bħala wieħed '*balanced*'. Iżżid tgħid li anki jekk il-UCITs la għandhom jiġu kkunsidrati li huma sofistikati u lanqas li huma kumplessi, ċertament l-investimenti ma kienux addattati għar-rikorrenti minħabba r-riskju li jgħorru l-*equities*. Il-Qorti tgħid li hawnhekk ukoll is-soċjetà intimata kellha tikkunsidra l-fatt li qabel ma saru t-tliet investimenti mir-rikorrenti, hija kienet dejjem żammet flusha f'kontijiet fissi magħha stess, u għalhekk jekk uriet ix-xewqa li jkollha qliegħ aħjar, ċertament l-*equities* ma kienux is-soluzzjoni għaliha. Irrileva li ma kien hemm l-ebda konsistenza fit-tliet kwestjonarji li mtlew min-naħa tas-soċjetà intimata fir-rigward tar-rikorrenti, u saħansitra ma rrizultax li s-soċjetà intimata osservat id-dover tagħha li tinvestiga s-suspetti ċari dwar il-ġenwinità tal-informazzjoni li pprovdiet ir-rikorrenti, jekk tassew din kienet għaddietha lis-soċjetà intimata, għaliex hija kienet qiegħda tiċhad li dan għamlitu, u dan fid-dawl tal-fatt li kienet qiegħda tingħata minn persuna li kien ċar li ma kellha l-

ebda esperjenza. Il-Qorti tgħid li hija tikkondividi dan ir-raġunament kollu tal-Arbitru, u tagħmlu tagħha.

17. Għal dak li jirrigwarda t-tieni aggravju tas-soċjetà intimata, il-Qorti tgħid li r-rikorrenti kellha kull raġun li tbiegħ l-investimenti, għaliex iż-żmien kien qiegħed isarraf f'aktar telf. Min-naħa tagħha s-soċjetà intimata mhijiex qiegħda tikkonvinċi lill-Qorti li l-investimenti sussegwentement irkupraw it-telf li kienu għamli. Hawnhekk is-soċjetà intimata tipprova tiskolpa ruħha minn kull responsabbiltà għat-telf soffert mir-rikorrenti, billi tinsisti li dan kien riżultat ta' ċirkostanzi barra mill-kontroll tagħha. Imma għalkemm il-Qorti taċċetta li dawn setgħu waslu għat-telf ilmentat mir-rikorrenti, il-kwistjoni tal-vertenza odjerna tistrieħ fuq l-aġir tas-soċjetà intimata, li qiegħed proprju jiġi mistħarreġ f'dawn il-proċeduri.

18. Għal dak li jirrigwarda t-tielet aggravju tas-soċjetà intimata, il-Qorti tagħraf li kif sewwa tirrileva r-rikorrenti, l-eċċezzjoni proprja qatt ma saret quddiem l-Arbitru, u għalhekk ma tistax issir issa f'dan l-istadju tal-appell tal-proċeduri. Tgħid li jekk tassew is-soċjetà intimata kienet tal-fehma li l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-ilment tar-rikorrenti minħabba kwistjoni ta' kompetenza, hija kellha tqajjem din l-eċċezzjoni tagħha mill-ewwel fi stadju preliminari tal-proċeduri.

19. Dwar ir-raba' u l-ħames aggravji tas-soċjetà intimata, il-Qorti tgħid li s-soċjetà intimata għandha raġun biss fejn tikkontendi li l-Arbitru ma żammx fil-parametri tal-ilment. Tgħid li l-Arbitru kien korrett meta kkunsidra l-investimenti li saru qabel dak ilmentat fl-2021 tassew dawn "*huma rilevanti biss bħala retroxena tal-ilment*", u jgħinu fid-deċiżjoni tiegħu, iżda tikkunsidra li ma

kellhomx jiġu kkunsidrati għall-fini ta' kumpens. Għalhekk hawnhekk ukoll għandha raġun ir-rikorrenti f'dak li ssostni permezz tal-appell incidentali tagħha. Il-Qorti tagħraf li permezz tat-tielet talba fl-ilment tagħha quddiem l-Arbitru, ir-rikorrenti kienet qiegħda tippretendi ħlas tas-somma ta' għoxrin elf tliet mija tmienja u sebghin Euro (€20,378.00) rappreżentanti t-telf li hija sofriet mill-kapital investit, flimkien mal-ispejjeż u l-imgħax sal-pagament effettiv. L-Arbitru kien tenut li jilqa' din it-talba kif magħmula, u jieqaf hemm.

Decide

Għar-raġunijiet premissi l-Qorti tiddeciedi dwar l-appell tas-soċjetà intimata u l-appell incidentali mressaq mir-rikorrenti, billi tilqagħhom limitament għas-somma ta' kumpens li għandha tithallas mis-soċjetà intimata lir-rikorrenti, li għandha tkun fl-ammont ta' għoxrin elf tliet mija tmienja u sebghin Euro (€20,378), bl-imgħax mid-data ta' din is-sentenza.

L-ispejjeż tal-appell u dawk tal-appell incidentali, għandhom jiġihom in kwantu għal tliet kwarti (3/4) mis-soċjetà intimata, u in kwantu għar-ristanti kwart (1/4) mir-rikorrenti.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**